

KVALITETSDEKLARATION

Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark

Ämnesområde
Miljö

Statistikområde
Markanvändning

Produktkod
MI0605

Referenstid
2023

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	6
1.2.3 Statistiska mått	6
1.2.4 Redovisningsgrupper	6
1.2.5 Referenstider	7
2 Tillförlitlighet	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	11
2.2.1 Urval	12
2.2.2 Ramtäckning	13
2.2.3 Mätning	14
2.2.4 Bortfall	17
2.2.5 Bearbetning	18
2.2.6 Modellantaganden	20
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	23
3 Aktualitet och punktlighet	23
3.1 Framställningstid	23
3.2 Frekvens	24
3.3 Punktlighet	24
4 Tillgänglighet och tydlighet	24
4.1 Tillgång till statistiken	24
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	24
4.3 Presentation	25
4.4 Dokumentation	25
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	25
5.1 Jämförbarhet över tid	25
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	27
5.3 Sam användbarhet i övrigt	29
5.4 Numerisk överensstämmelse	30
Allmänna uppgifter	30
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	30
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	30
C Bevarande och gallring	30
D Uppgiftsskyldighet	30
E EU-reglering och internationell rapportering	30
F Historik	30
G Kontaktuppgifter	31

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken redovisar fakta för fyra olika former av skogsmark: formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid föryngringsavverkning, samt improduktiv skogsmark. Den är till stora delar en sammanställning av redan publicerad statistik inom flera statistikprodukter, vilka SCB, Skogsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ansvarar för. Statistiken bygger på olika metoder och indata, såsom administrativa register, geodata, stickprovsundersökningar i fält och enkätundersökningar. Kvaliteten i statistiken varierar därmed mellan de olika former och variabler som ingår.

Mer information om delmängdernas kvalitet finns hos de myndigheter som producerar statistik för respektive delmängd.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Redovisningen är en sammanhållen statistik för fyra former av skogsmark: formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid föryngringsavverkning och improduktiv skogsmark. Statistikproducenter är myndigheterna Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU. SCB:s uppgift som statistikansvarig myndighet är att sammanställa och publicera statistiken.

Statistiken inom den här produkten skapades som en del i ett regeringsuppdrag som pågick under 2018 och 2019. I det tilldelades Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SLU och SCB uppgiften att utarbeta en sammanhållen statistik för skogsmark.¹ Bakgrunden till uppdraget var att regeringen saknade en övergripande sammanhållen och officiell statistik om arealen skogsmark, med uppgifter om vilka skyddsformer som har använts för skydd av skogsmark och utvecklingen över tid. Statistiken behövdes för att följa upp skogspolitikens jämställda mål, inklusive etappmålet om skydd av landområden, sötvattenområden och marina områden.

Ytterligare en orsak till statistiken var slutsatser i Riksrevisionens rapport², där det uttrycktes behov av en ökad samsyn kring vilka arealer som skulle tillgodoräknas formellt skydd respektive frivilliga avsättningar. Riksrevisionen menade att det fanns behov av ny statistik i syfte att möjliggöra en transparent och jämförbar uppföljning och rapportering av etappmålet till riksdagen, samt en ökad samordning av statistiken för detta. Den statistik som redovisas här är dock inte värderad i relation till nationella eller internationella mål.

Delar av statistiken har publicerats innan regeringsuppdraget startades, men hade en paus i produktionen under några år. Statistiken fyller nu det tomrum

¹Regeringsbeslut N2018/04159/SK ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”
Regeringsbeslut N2019/01826/SMF – N2019/00866/SMF ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”

²Riksrevisionen RiR 2018:17 ”Skyddet av värdefull skog”

som bildades när den statistiken pausades. Nuvarande presentation innehåller dessutom fler variabler och inbegriper ett myndighetssamarbete som inte fanns kring den tidigare statistiken.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken efterfrågas av olika delar av samhället, där det finns behov av en sammanhållen statistik om skogsmark och den naturvård som bedrivs där. Användarna finns inom offentlig och privat sektor, samt på nationell och regional nivå. Användare är bland annat Regeringskansliet, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SLU, aktörer inom skogssektorn, intresseorganisationer och media.

Alla fyra myndigheter som samarbetar inom statistikprodukten har kontakt med statistikens användare.

1.2 Statistikens innehåll

Centrala målstorheter i undersökningen är areal i hektar för statistikens fyra former/delmängder, samt andel i relation till fullständig areal för skogsmark totalt respektive produktiv skogsmark. Redovisningen avser både formernas hela ytor och ytor som har reducerats från överlappande ytor.

De fyra formerna är formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid föryngringsavverkning, samt improduktiv skogsmark. Där det är möjligt görs regional redovisning på län, naturgeografiska regioner, landsdelar och ovan/nedan den fjällnära gränsen.

1.2.1 Objekt och population

Fyra delmängderna utgör målpopulationer i statistiken. I statistiken benämns de som "former". De nämns i regeringsuppdraget (N2018/04159/SK), som de delmängder som statistiken ska fördelas på. De är:

1. Formellt skyddad skogsmark
2. Frivilliga avsättningar
3. Hänsynsytor vid föryngringsavverkning
4. Improduktiv skogsmark.

Med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan formerna, samt att statistiken inte är värderad i relation till nationella eller internationella mål, kan summeringar av de fyra formerna vara missvisande. I den officiella statistiken summeras de därför inte.

Eftersom formerna definieras i det regeringsuppdrag som har gett upphov till statistikprodukten, utgör de både intresse- och målpopulation i undersökningen. De stämmer väl överens med statistikens observationspopulationer.

Formellt skyddad skogsmark är ett samlingsbegrepp för olika skyddsformer som bestäms av lagar, förordningar, ingångna avtal och enskilda beslut. I den här statistiken ingår skogsmark inom nationalparker, naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk, skogliga biotopskyddsområden, naturvårdsavtal och Natura 2000 med utpekade skogshabitat. Även beslutade men ännu ej gällande naturreservat och skogliga biotopskyddsområden ingår, likväl som markersättningar för blivande naturreservat. Dessutom ingår arealer inom

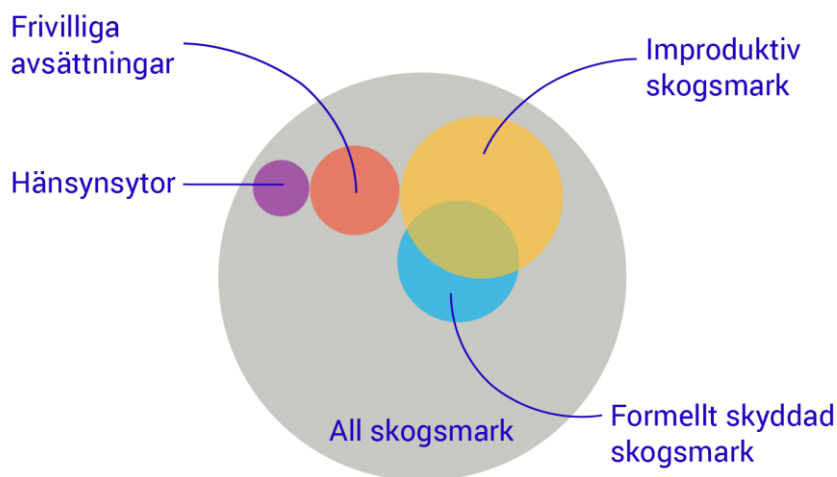
Naturvårdsverkets överenskommelse med Fortifikationsverket. Ekoparksavtal och vitryggsavtal ingår i redovisningen av naturvårdsavtal. I delar av statistiken särredovisas de i en eller två egna kategorier.

Frivilliga avsättningar är områden med produktiv skogsmark, för vilka markägaren frivilligt har fattat beslut om att inte utföra åtgärder som kan skada naturvärden, kulturmiljöer eller sociala värden. Områdena ska finnas dokumenterade i plan eller annan handling.

Hänsynsytor är mindre områden produktiv skogsmark, som frivilligt eller enligt skogsvårdslagen lämnats vid förnygringsavverkning.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder inte kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Exempel på improduktiv skogsmark är fjällbjörkskog, fjällbarrskog, träd- eller buskbevuxna myrar och glest trädbevuxna hållmarksområden.

Figur 1. Statistikens fyra former, med illustration av hur de överlappar varandra

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU riksskogstaxeringar. Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska proportionerna.

Målobjekt i undersökningen är bearbetningar av de fyra formerna. Förhållandet mellan målobjekt och observationsobjekt varierar mellan de fyra formerna, till följd av skillnader i undersökningsmetoder.

- *Formellt skyddad skogsmark* bygger på totalundersökningar av registerdata och geodata. Målobjekten sammanfaller helt med observationsobjekt, eftersom det är totalundersökningar utan bortfall.
- *Frivilliga avsättningar* undersöks både med hjälp av registerdata, geodata och med insamling via enkäter. Mätfel och bortfall i insamlingen leder till att målobjekt inte helt stämmer överens med observationsobjekt.
- *Hänsynsytor* bygger delvis på skattningar och stickprovsundersökning i fält, vilket leder till skillnader mellan målobjekt och observationsobjekt.

- *Improduktiv skogsmark* bygger på stickprovsundersökning i fält. Medelfelet skattas som mycket lågt, vilket betyder att överensstämmelsen mellan målobjekt och observationsobjekt är god.

1.2.2 Variabler

De variabler som ska ingå i statistiken har definierats i det regeringsuppdrag som ligger till grund för statistiken (N2018/04159/SK). De utgör därmed statistikens intressevariabler. De variabler som efterfrågas är de fyra formerna, inklusive en uppdelning av formellt skydd på olika skyddsformer. Statistiken ska även redovisas på variablerna "produktiv skogsmark" och "skogsmark totalt", samt variabler som visar värden med eller utan överlapp mellan former och skyddsformer inom formellt skydd. De utgör även SCB:s målvariabler, det vill säga det SCB har som mål att undersöka.

Statistikredovisningen innehåller de efterfrågade variablerna, vilket betyder att intresse- och målvariabler överensstämmer med observationsvariabler. Genom en kontinuerlig och nära dialog med statistikens huvudsakliga användare fångas intressevariablerna väl i undersökningen.

1.2.3 Statistiska mått

Centrala målstorheter i undersökningen är arealer i hektar för varje form och skyddsform, samt andel i procent i förhållande till totala arealer. Arealer i tidsserier redovisas både som nettoförändringar och ackumulerade värden.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på de redovisningsgrupper som efterfrågas i regeringsuppdraget N2018/04159/SK. Det är de tidigare nämnda variablerna samt regional redovisning på:

- Ovan/nedan fjällnära gräns
- Naturgeografiska regioner (SUS), i statistiken kallade "regioner"
- Landsdelar
- Län
- Ovan/nedan fjällnära gräns per län

Formellt skyddad skogsmark kan redovisas för alla grupper och regionala indelningar. Formen förekommer både på produktiv och på improduktiv skogsmark.

Frivilliga avsättningar saknar uppgifter om fjällnära gräns. Viss redovisning på naturgeografisk region görs. I statistiken förekommer formen endast på produktiv skogsmark.

Hänsynsytor saknar uppgifter om fjällnära gräns, naturgeografisk region och län. Endast regional redovisning på landsdelar. I statistiken förekommer formen endast på produktiv skogsmark.

Improduktiv skogsmark kan redovisas för alla grupper och regionala indelningar, men förekommer per definition inte på produktiv skogsmark.

1.2.5 Referenstider

Huvudsaklig referenstid är 2023. Redovisning i tidsserier görs efter önskemål i regeringsuppdrag N2018/04159/SK. Referenstidpunkter skiljer sig åt mellan formerna. Där data saknas har skattningar ibland kunnat göras.

I rapporten används begreppet "rapportår". Det avser referensår för den aktuella rapporten och används för att kunna redovisa samtliga fyra former i samma diagram, trots att det senaste referensåret för improduktiv skogsmark egentligen är 2021, i SLU:s officiella statistik över skogsmark. Det avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2019 till 2023, där 2021 är mittenår.

Följande referenstidpunkter finns för respektive form:

Formellt skyddad skogsmark

Referenstidpunkt är den 31 december vid referensåren 2011, 2017 och därefter årligen till och med 2023.

Frivilliga avsättningar

Årsmedelvärde för 1996, 1998, 2000, 2002, 2006, 2010, 2016, 2018 och därefter årligen till och med 2023.

Hänsynsytor

Statistiken beskriver rullande treåriga medelvärden med midsäsong från 2000/2001 till 2014/2015, samt 2016/2017 till 2018/2019. Det finns även enskilda mätpunkter 1993, 1995 och 1997, vilka har vägts samman för en tidserie tillbaka till 1993. Värden för 2015 och 2018 till 2023 är skattade utifrån senaste undersökta värden från 2014/2015, 2016/2017, 2017/2018 och 2018/2019.

Statistiken om ackumulerad areal hänsynsyta är baserad på andelsskattningar för hänsynsytor som sedan har kombinerats med arealskattningar för avverkning. När ny och mer aktuell statistik om avverkad areal publiceras, innebär det att skattningarna för arealen hänsynsytor behöver revideras. Statistiken över avverkad areal är treårsmedelvärden. Därför görs det en justering av de två föreliggande åren, vid varje ny publicering av areal hänsynsyta. Det beror på att det nya och mer aktuella treårsmedelvärdet utgör grunden i beräkningen.

Improduktiv skogsmark

Det referensår som anges i statistiken är 2021. Statistiken bygger på femårsmedelvärde för 2019 till 2023, där 2021 är mittenår. Redovisning av förändring utanför formellt skyddad mark, årligen från 2019 till 2023, görs inte i denna redovisning. Det beror på att underlaget gällande såväl NMD som data från SLU Riksskogstaxeringen, har utvecklats alltför mycket sedan tidigare redovisningar.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten varierar mellan de fyra formerna, beroende på skillnader i insamling av data, bearbetningsmetoder och kvalitet i dataunderlag. Här följer en kvalitetsbeskrivning av varje form, med tillhörande datakällor.

Formellt skyddad skogsmark

Tillförlitligheten totalt bedöms vara god. De register och geodata som ligger till grund för statistiken uppdateras och revideras kontinuerligt. Statistiken redovisas inte med osäkerhetsintervall.

Här följer en redogörelse av kvaliteten i de register och geodata som ligger till grund för statistiken över formellt skyddad skogsmark

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifterna i naturvårdsregistret uppdateras och förbättras kontinuerligt. Arealer revideras på grund av förändringar i den geometriska utbredningen av skyddade objekt, exempelvis när en utvidgning eller ny inmätning görs. Under 2010-talet har det genomförts insatser för att förbättra registrets kvalitet i geodata. I flera fall har det inneburit en förändring av objektens ytor. Andra förändringar som kan göras är att felklassade objekt korrigeras.

Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är desamma.

Nationella marktäckedata (NMD)

Karteringen i NMD baseras på en kombination av satellitdata och information från laserskanning av Sverige. I mindre utsträckning tar den även stöd av befintliga kartunderlag. Den ogeneraliserade produkten har en minsta redovisningsenhet på 1 pixel (0,01 hektar), med undantag för vatten som baseras på Lantmäteriets data och åkermark och som till största delen baseras på LPIS data från Jordbruksverket.

Aktualiteten för data i NMD är 2018 och beror på de underliggande datakällorna. Ingående klasser, förväntad noggrannhet och karteringsmetodik framgår av NMD:s produktbeskrivning. Inför produktionen av 2020 års statistik utkom en ny version av geodata, med benämning NMD 1.1. Det medförde flera förändringar i statistik som baseras på det underlaget. Se avsnittet *5.1 Jämförbarhet över tid*.

Navet

Skogsstyrelsens interna ärendehanteringssystem, som innehåller samtliga av Skogsstyrelsen beslutade biotopskyddsområden och tecknade naturvårdsavtal. Enligt Skogsstyrelsens dokumentation håller databasen en god kvalitet. Fel som kan förekomma är av typen felmätta arealer, fel vid registrering i systemet, ej uppdaterad status för ärende eller fel vid uttag av statistik ur registret.

Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera

olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är desamma.

Ett moment vid bildandet av biotopskyddsområden och naturvårdsavtal är att avgränsa områden i fält. Gränsen digitaliseras och läggs in i Navet. Ibland revideras arealer på grund av förändringar i den geometriska utbredningen, exempelvis genom att en ny inmätning har gjorts av objektet.

Sveaskogs beståndsregister över skyddad areal i ekoparksavtal

Sveaskog har tillhandahållit geodata över beståndsindelning av områden som ingår i samtliga ekoparker. Endast områden med målklass *Naturvård orörd* (NO) och *Naturvård skötsel* (NS) har analyserats och medräknats i statistiken. Uppgifter och avgränsning i kartan kommer från Sveaskog.

Vitryggsavtal

I delar av statistiken görs en särredovisning av ekoparker, sammanslaget med vitryggsavtal. Under 2019 upplöstes det bolag som då var markägare av områden med vitryggsavtal. Innan försäljningen av bolaget genomfördes, vidtog markägaren och Skogsstyrelsen åtgärder i syfte att säkerställa att områdena fortsatt skulle vara skyddade. Det befintliga vitryggsavtalet ersattes med flera mindre vitryggsavtal. Samtliga områden som ingick i det ursprungliga avtalet ingår nu i något av dessa nytecknade avtal från 2019.

De områden som har utgjort underlag för statistiken inom denna produkt är de geodata som togs fram i samband med upprättande av de nya vitryggsavtalen år 2019. Avgränsningen i kartan av de enskilda bestånd som ingår i avtalen, är ursprungligen gjord från Bergvik Skog AB:s (ursprungliga markägaren) beståndsregister. Noggrannheten och kvaliteten på de aktuella avgränsningarna är oklar.

Frivilliga avsättningar

Totalt bedöms tillförlitligheten vara god.

Statistikens tillförlitlighet för de åtta stora fastighetsägarna är god. Den omfattar totaluppgifter från register som levereras som geodata till Skogsstyrelsen för bearbetning av eventuella överlappande arealer. Dessa markägare står för cirka 45 procent av de frivilliga avsättningarna.

Statistiken har viss osäkerhet utifrån de delar av metoden som baseras på enkätundersökning och stickprovsundersökning. För den del som samlas in via enkäter till certifikatinnehavarna finns osäkerhet som härrör från framför allt bortfall och mätfel. Svarefrekvensen på enkäten är bra, då endast någon enstaka aktör med liten areal har totalt bortfall. Ytterligare några aktörer har partiellt bortfall, där de till exempel inte kan dela upp arealen regionalt på det sätt som efterfrågas eller efter ägarkategori. Modellantaganden eller imputering av tidigare års svar används då.

En styrka är att uppgiftslämnarna till stor del består av samma markägare/certifikatinnehavare varje år, vilket innebär att orimliga svar kan kontrolleras mot tidigare år. Svar som inte följer definitionen, till exempel enbart produktiv skogsmark och ej överlappande mot formellt skydd, riskerar att ge en viss överskattning. Det hanteras via intermittenta kvalitetsstudier.

För icke certifierade fastighetsägare finns motsvarande felkällor, men där är bortfallet större och har i tidigare undersökningar utgjort cirka 50 procent. Skogsstyrelsen saknar osäkerhetsintervall för den här statistiken.

Hänsynsytor

Resultaten presenteras som glidande treårsmedeltal för att kunna redovisas på landsdelsnivå. Statistikens tillförlitlighet är god för mätsäsongerna 2000/2001 till 2014/2015 och 2016/2017 till 2018/2019, med data från Polytax och hänsynsuppföljningen, samt skattningar från enskilda uppföljningar 1993, 1995 och 1997. För dessa mätperioder är dataunderlaget baserat på inventering i skogen. Statistik för övriga årtal bör ses som preliminära eller prognoser.

Två kontrollinventeringar har utförts inom Polytax. Inventeringspersonalen har även gjort årliga kalibreringsövningar för att säkerställa inventeringens kvalitet. Kontrollinventering är också utförd vid två tillfällen i hänsynsuppföljningen, som treårsmedlen 2016/2017, 2017/2018 och 2018/2019 baseras på.

Hänsynsarealens felmarginal har beräknats för säsongerna 2000/2001 till 2014/2015, samt 2016/2017 - 2018/2019 i 2023 års skattning. Felmarginalen varierar beroende på hur många objekt som har blivit inventerade respektive år, från 1,3 vid säsong 2000/2001 till 0,7 vid säsong 2018/2019. Ingen egentlig trend går att utläsa. Medelvärdet för felmarginalen vid de olika säsongerna är 0,9.

Improduktiv skogsmark

Osäkerheten i Riksskogstaxeringens statistik beror främst på att den beräknas från ett stickprov, vilket ger upphov till slumpmässig avvikelser. Brister i mätningar, bedömningar och registreringar i fält kan ge upphov till viss systematisk avvikelser.

SLU Riksskogstaxeringen, skogsmark totalt

Statistikens tillförlitlighet för total skogsmarksareal är mycket god. Det statistiska medelfelet skattas till 0,8 procent för hela landet och med 1 till 5 procent för regionerna³.

Produktiv skogsmark

Statistikens tillförlitlighet för total areal produktiv skogsmark är mycket god. Det statistiska medelfelet skattas till 0,9 procent för hela landet och med 1 till 7 procent för regionerna.

Improduktiv skogsmark

Statistikens tillförlitlighet för total areal improduktiv skogsmark är god. Det statistiska medelfelet skattas till 2,4 procent för hela landet och med 4 till 12 procent för regionerna.

³ Avser SUS-regioner. Se ”Regioner” under Definitioner och förklaringar.

2.2 Osäkerhetskällor

Flera osäkerhetskällor påverkar statistikens kvalitet. De varierar mellan de fyra formerna beroende på skillnader i metoder för insamling och bearbetning, registerkvalitet etcetera. Se även avsnitt 2.1 *Tillförlitlighet totalt*.

Här nämns de viktigaste osäkerhetskällorna för varje form:

Formellt skyddad skogsmark

Den osäkerhet som påverkar statistiken mest avser jämförelser över tid, som blir osäkra på grund av det utvecklingsarbete av NMD som har pågått parallellt med utvecklingen av den här statistiken. Registrets kvalitet förbättrats kontinuerligt, men leder samtidigt till svårigheter när statistiken ska redovisas i längre tidsserier.

Det förekommer brister i fullständighet och kvalitet för vissa register som data hämtas från. Bland annat saknar registret VIC Natur information om föreskrifter mot skogsbruk, för andra skyddsformer än naturreservat. Naturvårdsverket har identifierat det som ett utvecklingsbehov.

Det förekommer att äldre data med föreskrifter finns kvar i registret, utan möjlighet att sorteras bort manuellt. Det innebär att områden som har haft arealer där det saknas föreskrifter mot skogsbruk alltid kommer redovisas med den areal som gällde då, även om föreskrifterna mot skogsbruk ökat i omfattning. Detta bedöms ha en liten påverkan på statistiken.

Det förekommer även att områden som fanns innan årsskiftet (statistikens referenstidpunkt), men som har utökats/minskat mellan årsskiftet och registeruttaget får den nya arealen, eftersom områdets gällandedatum är före årsskiftet trots att beslutet om ökning/minskning har tagits senare. Detta bedöms ha en liten påverkan på statistiken.

Frivilliga avsättningar

Det har förekommit att geodata rapporteras inkonsekvent mellan åren, från de stora markägare som totalundersöks. Hos markägarna finns olika sätt att dokumentera frivilliga avsättningar. Egna och interna benämningar behöver säkerställas, för att vara i linje med Skogsstyrelsens definition av frivilliga avsättningar. Avvikelser i rapporteringen upptäckts genom överlappsanalys och jämförelse med tidigare rapportering från samma uppgiftslämnare.

En osäkerhet finns i den enkätundersökning som riktar sig till certifikatägarna. De svarar utifrån sina interna register, men tidigare undersökningar tyder på en viss överskattning av areal jämfört med Skogsstyrelsens definition av frivilliga avsättningar. Det rör sig främst om överlappande arealer med formellt skyddad skogsmark och improduktiv skogsmark.

En annan osäkerhet är skattningen av arealen frivilliga avsättningar hos icke-certifierade skogsägare. Icke-certifierad areal uppdateras årligen, men andelen frivilliga avsättningar är ett nyckeltal som har imputerats från 2010 års undersökning och använts i statistiken för 2016. Därefter har resultat från 2018 års undersökning använts i statistiken för 2018 och framåt. Det senaste undersökta värdet för frivilliga avsättningar på icke certifierad mark är alltså

från 2018. Enligt statistiken finns uppskattningsvis 16 procent av arealen frivilliga avsättningar på den icke certifierade skogsmarken.

Avsaknad av heltäckande register med geodata är en osäkerhetskälla.

Hänsynsytor

De senast uppmätta värdena från fältinventering är från 2018/2019. En ny hänsynsuppföljning är under utveckling. Skattningar som publiceras efter 2018/2019 bör ses som preliminära med högre osäkerhet. Det gäller också skattningar före 2000.

Skattningar på grund av stickprovsundersökning är en källa till osäkerhet. Osäkerhetsmått är dock väl utredda och dokumenterade.

Det finns ingen utredning gjord om hänsynsyornas varaktighet över tid. Det innebär att inget avdrag har gjorts för hänsynsytor som eventuellt har försvunnit under tidseriens gång. Det bidrar troligtvis till en överskattning av arealen hänsynsmark.

Avsaknad av heltäckande register med geodata är en osäkerhetskälla.

Improduktiv skogsmark

Osäkerheten i Riksskogstaxeringens statistik beror främst på att den beräknas utifrån ett stickprov. Taxeringen är utformad för att ge uppgifter med tillfredsställande säkerhet för enskilda län eller större länsdelar, med fem års material. Vid fastställande av design och omfattning av stickprovet har hänsyn främst tagits till skattningar rörande den produktiva skogsmarken och dess virkesförråd.

Systematiska avvikelser beror främst på brister vid bedömningar och registreringar i samband med fältinventeringsarbetet. Dubbelregistreringar förekommer i stort sett aldrig, men exempelvis kan träd missas i mätningen, vilket medför en systematisk underskattning av volymen levande träd. Genom en årlig kontrollinventering erhålls skattningar om storleksordningen av avvikelser. Vid redovisning av statistik görs normalt ingen korrigerings för dessa systematiska fel.

Osäkerhetsmått är väl utredda och dokumenterade på SLU:s webbplats.

2.2.1 Urval

Formellt skyddad skogsmark

Undersökningen bygger på totala register och geodata. Inget urval görs därmed.

Frivilliga avsättningar

Datainsamlingen sker med tre olika metoder beroende på fastighetsägartyp. För några större fastighetsägare inhämtas geografiska data i sin helhet (totalundersöks) årligen. För övriga certifierade skogsägare inhämtas arealuppgifter via en årlig enkät till dem som innehar ett direktcertifikat eller ansvarar för ett gruppcertifikat inom FSC alternativt PEFC. Svaren bygger på totaluppgifter från register alternativt stickprov ur register. För icke certifierade fastighetsägare inhämtas arealuppgifter intermittent, senast via en undersökning som genomfördes 2018.

Hänsynsytor

Inventering har gjorts via undersökningen Polytax (P0/1), regelbundet under åren 1999 till 2017. Där drogs ett stickprov av avverkningsanmälningar för föryngringsavverkning, enligt urvalsmetoden Probability Proportional to Size (PPS). Avverkning i ädellövskog ingick inte i urvalet.

Från 2016 till 2023 görs fältinventeringen i den nuvarande hänsynsuppföljningen. Stickprovet dras med slumpmässigt urval.

Improduktiv skogsmark

Statistiken bygger på en stickprovsundersökning, till största delen baserad på fältinventering av provytor i hela landet. Se även www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/riksskogstaxeringen/

2.2.2 Ramtäckning

Formellt skyddad skogsmark

Ram och rampopulation är identiska och utgörs av de geografiska ytor som uppfyller de kriterier som ställs i formens definition avseende referenstidpunkt 2023-12-31. Se avsnitt 1.2.1 *Objekt och population*.

Ramtäckningen för målpopulationen är god. Målpopulationen för undersökningen med referenstidpunkt 2023-12-31 är skyddade områden på skogsmark i Sverige, som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december 2023. Det omfattar även avtal med gällandedatum senast den 31 december 2023. Osäkerheten varierar dock mellan de register som används i statistikproduktionen för olika skyddsformer. Se även avsnitt 2.1 *Tillförlitlighet totalt*.

Brister i täckning kan orsakas av att objekt i register saknas. Det får konsekvenser för statistiken om objekten har en stor areal. Det finns dock goda möjligheter att komplettera och rätta registren, när brister upptäcks. Större objekt är även lättare att upptäcka om de saknas, till exempel vid jämförelser med tidigare årgångar av register och statistik. Därför är risken för täckningsbrister liten, så länge SCB och registerleverantörer fortsätter med nuvarande noggranna granskning av indata, mikrodata och output.

Frivilliga avsättningar

Ram för undersökningen är de områden som uppfyller de kriterier som ställs i formens definition. Se avsnitt 1.2.1 *Objekt och population*.

Undersökningen har tre rampopulationer, vilka utgörs av de tre olika undersökningsgrupperna. Samtliga skogsägare går att härleda till någon av dem och grupperna överlappar inte varandra. Enskilda undantag kan uppstå när till exempel certifikathållare inte har uppdaterade register.

Det är mycket god ramtäckning avseende de åtta stora fastighetsägarna, på grund av att det görs en totalundersökning av dem och för att de levererar underlag i form av geodata. Det är även god ramtäckning avseende övriga certifierade skogsägare. Kvalitetsbrister föreligger främst avseende icke certifierade markägare. Se även avsnitt 2.1 *Tillförlitlighet totalt*.

Hänsynsytor

Ram för undersökningen är de områden som uppfyller de kriterier som ställs i formens definition. Se avsnitt 1.2.1 *Objekt och population*.

Rampopulationen består av alla föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar, undantaget avverkningar i ädellövskog. Lottningen sker bland alla anmälningar om föryngringsavverkning och ansökningar som inkommer till Skogsstyrelsen.

Brister i ramtäckning beroende på att statistiken bygger på stickprovsundersökning. Se även avsnitt 2.1 *Tillförlitlighet totalt*. Som tidigare nämnts, bidrar avsaknaden av kunskap om hänsynsyternas varaktighet till att hänsynarealen överskattas.

Improduktiv skogsmark

Ram för undersökningen Riksskogstaxeringen är Sveriges fullständiga yta, undantaget saltvatten utanför skärgården. Såväl skyddad mark som ej skyddad mark ingår. På trädbärande mark är inventeringen utformad så att skattningar av virkesförråd, tillväxt, avverkning och skogsskador kan göras. Fjäll och urban mark har varit undantagna från inventering av träd till och med 2015, men från och med 2016 är endast urban mark undantagen. Den improduktiva skogsmarken utgör en delmängd av Riksskogstaxeringens statistik.

I den statistik som dokumenteras här, utgör den improduktiva skogsmarken både ram och rampopulation, enligt de kriterier som ställs i formens definition. Se avsnitt 1.2.1 *Objekt och population*.

Brister i ramtäckning beror på att statistiken bygger på stickprovsundersökning. Se även avsnitt 2.1 *Tillförlitlighet totalt*.

2.2.3 Mätning

Formellt skyddad skogsmark

Mätfel kan uppstå om det finns en skillnad mellan uppmätt och sant värde. Statistiken över formellt skyddad skogsmark bygger endast på register och geodata.

I stora delar är det sanna värdet identiskt med det uppmätta, eftersom statistiken avser att vara en beskrivning av registren. Det avser de administrativa register som beskriver de skyddade objekten. I statistikbearbetningen används även andra administrativa register, för att beskriva olika egenskaper hos skyddade områdena, såsom geografiskt läge kopplat till län eller region, samt markägare.

Register över naturtyper är en tolkning av verkligheten. Där kan det uppstå glapp mellan det uppmätta värdet och det sanna. Det handlar delvis om att en definition måste göras av naturtypen, där verkligheten inte alltid passar in i den mall som definitionen utgör. Svårast att klassificera är blandade naturtyper, till exempel delvis trädbevuxna områden samt olika typer av bebyggd mark. Glapp kan också uppstå om data, i form av flygbilder, satellitbilder eller inventering på plats, inte är fullständig eller svårtolkad.

I statistiken används Nationella marktäckedata (NMD) för att beskriva klassificera naturtypen skogsmark respektive produktiv skogsmark. Ansvarig för registret är Naturvårdsverket. Beskrivning av dess kvalitet finns publicerad på myndighetens webbplats. Registret har använts sedan 2018 års statistik. Version 1.1 har använts sedan 2020 års statistik. Det pågår utvärderingar för att dokumentera och säkerställa dess kvalitet. Registeruttag och bearbetning har gjorts av Naturvårdsverket, via Metria.

Tabell 1. Registerversioner som har använts vid produktion av avseende statistik med referensdatum 2023-12-31

Register, innehåll i uttag	Datum för uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Registeransvarig
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat och skogligt biotopskyddsområde (gällande)	2024-02-07	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2023-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden med utpekade skogshabitat	2024-02-07	Beslutsdatum t.o.m. 2023-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Naturreservat (beslutat och överklagat)	2024-01-10	Ursprungligt beslutsdatum t.o.m. 2023-12-31	Naturvårdsverket
Skogligt biotopskyddsområde, beslutade ej laga kraft	2024-03-11	Beslutsdatum t.o.m. 2023-12-31, lagakraftvunnet datum fr.o.m. 2024-01-01 samt områden som saknar lagakraftvunnet datum	Skogsstyrelsen
Nationalstadsparken	2024-03-07		Länsstyrelserna
VIC Natur: Naturvårdsverkets naturvårdsavtal	2024-02-26	Avtalsdatum start t.o.m. 2023-12-31, avtalsdatum slut fr.o.m. 2024-01-01	Naturvårdsverket
Skogsdataportalen: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal inkl. vitryggsavtal s.k. Bergvikavtal	2024-02-21	Avtalsdatum t.o.m. 2023-12-31	Skogsstyrelsen
NO/NS-bestånd inom Sveaskogs ekoparker	2024-02-15		Skogsstyrelsen
VIC Natur: Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar, SNUS ägda av Fortifikationsverket	2018-12-21, modifiering 2022-01-28		Naturvårdsverket
Områden på Fastighetsverkets mark efter samråd 1 april 2010	2020-10-12	2010-04-01	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd", intrång och bidrag	2024-01-09 samt rättning med 2024-01-18	Avtalsdatum och beslutsdatum t.o.m. 2023-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk, endast områden med reservatsbeslut	2024-01-10		Naturvårdsverket
Natura Naturtypskartering NNK	2024-01-09		Naturvårdsverket
Topografi 10: Län- och kommunindelning	Januari 2024		Lantmäteriet
Skogsdataportalen: Fjällnära gräns	2021-02-09		Skogsstyrelsen
Nationella Marktäckedata bas ogeneraliserad, version 1.1	2024-01-30	2018	Naturvårdsverket
Nationella Marktäckedata tilläggsskikt produktivitet, version 1.1	2024-01-30	2018	Naturvårdsverket

Register, innehåll i uttag	Datum för uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Registeransvarig
VIC Natur: Markägarkartan	2024-02-26	2023	Naturvårdsverket

Frivilliga avsättningar

Mätförfarandet utgörs av GIS-analyser kompletterat med sammanställning av enkätsvar. Datainsamlingen sker med tre olika metoder beroende på ägare.

1. För de större fastighetsägarna rapporteras geografiska data i sin helhet och årligen.
2. För övriga certifierade skogsägare inhämtas arealuppgifter via en årlig enkät, ställd till den som innehar ett direktcertifikat eller ansvarar för ett gruppcertifikat inom FSC alternativt PEFC. Kontroller görs av numerisk överrensstämmelse, jämförbarhet över tid, med mera. Svaren bygger på totaluppgifter eller stickprov från register.
3. För icke certifierade fastighetsägare inhämtas arealuppgifter intermittent via enkät, senast avseende 2018. Enkäten besvaras via ett webbformulär med vissa valideringskontroller. Ytterligare kontroller av numerisk överrensstämmelse, jämförbarhet över tid med mera genomförs.

Hänsynsytor; Polytax

Skogsstyrelsen har inventerat hänsyn vid föryngringsavverkning regelbundet mellan 1999 och 2017 i undersökningen Polytax (P0/1). Där drogs ett stickprov av avverkningsanmälningar för föryngringsavverkning, enligt urvalsmetoden Probability Proportional to Size (PPS), i hänsynsuppföljningen slumpmässigt urval. Avverkning i ädellövskog ingick inte i urvalet. Avverkningsytorna inventerades före avverkning (P0) och sedan efter avverkning (P1), för att följa upp vilken hänsyn som hade lämnats. De typer av hänsyn som ingår i statistiken är hänsynskrävande biotoper, skyddszoner, samt övrig sparad mark med hänsynssyfte. Samtliga är inventerade efter föryngringsavverkning (P1). Impediment och hänsyn till kulturmiljöer ingår inte här.

Från 2016 fram till 2023 görs inventeringen i den nuvarande hänsynsuppföljningen, med 2023 som den sista säsongen för hänsynsuppföljningen.

De redovisade årtalen avser avverkningssäsonger och sträcker sig från sensommar till försommar efterföljande år. Antalet inventerade objekt varierade i P1, men var mellan 600 och 700 från avverkningssäsongen 2009/2010 till 2012/2013, och därefter 250 till 350 de sista två säsongerna som inventerades. Säsongerna från 2016/2017 till 2018/2019 har 300 till 450 objekt per år inventerats. Även den totala mängden avverkningsanmälningar som inkommer till Skogsstyrelsen varierar från år till år, bland annat beroende på konjunktur, väder och skogsskador. Sedan 2010 har avverkningsanmälningarna varierat mellan 50 000 och 70 000 per år.

Improduktiv skogsmark, SLU Riksskogstaxeringen

SLU är statistikansvarig myndighet för officiell statistik över skogsmark, där bland annat den totala arealen skogsmark i Sverige skattas med hjälp av undersökningen Riksskogstaxeringen. Det är en stickprovsundersökning som till största delen är baserad på fältinventering av provytor i hela landet.

Många variabler i undersökningen erhåller sitt värde genom fältpersonalens bedömningar. Orsakerna till det är att variabeln inte är mätbar eller att alla objekt inte kan mätas av kostnadseffektivitetsskäl. Att avgöra om skogsmarken är produktiv eller improduktiv är ett exempel på en variabel som är mätbar, men där alla objekt inte kan mätas. Här handlar det om åldersbestämning av alla träd, vilket skulle ta för stora resurser i anspråk. Med hjälp av stödmätningar på ett mindre antal träd kan populationens medelålder uppskattas. Tillsammans med annan information, främst trädbeståndets produktion av virke skattad genom diametermätning av alla träd och eventuella stubbar på provytan, kan det avgöras om skogen är att betrakta som produktiv eller improduktiv.

Fältpersonalens bedömningar och mätningar kalibreras och övas vid fältkursationer, i anslutning till fältarbetsstarten, under mätsäsongen och vid en exkursion i början av juli. På cirka 5 procent av trakterna inventeras ett antal provytor ytterligare en gång av ett särskilt kontrollerande lag. Genom den fortlöpande kontrolltaxeringen får SLU information om eventuella svagheter i datainsamlingen, samt uppskattningar om systematiska fel.

2.2.4 Bortfall

Formellt skyddad skogsmark

Statistiken bygger endast på registerdata och saknar därmed bortfall. Saknade värden förekommer i enstaka fall på grund av försenad handläggning av skyddade områden, samt periodvis översyn av skyddsföreskrifter.

Registeransvariga myndigheter uppdaterar kontinuerligt kvaliteten i registeruppgifterna. Periodvis har särskilda insatser gjorts för att förbättra kvaliteten i NVR. Den senaste insatsen gjordes under 2015.

De brister i NVR som upptäcks under statistikproduktionen, rapporteras tillbaka till registeransvariga för åtgärd. Det normala är att bristerna är åtgärdade vid nästa års uttag.

Frivilliga avsättningar

För de större organisationer som redovisar geografiskt underlag finns inget bortfall. För enkäten till certifikatägarna finns ett mycket lågt bortfall, som har hanterats genom imputering av föregående års resultat. Enkätundersökningen innehåller också partiella bortfall, till exempel att en respondent inte kan fördela arealen per län eller ägarklass. Det hanteras om möjligt med modeller utifrån hjälpdata, till exempel tidigare redovisningar. Bortfallet är störst för icke certifierade fastighetsägare, som undersöks intermittent. I tidigare undersökning, genomförd 2018, var det cirka 50 procent.

Hänsynsytor

I huvudsak förekommer två typer av bortfall:

1. Bortfall som beror på att avverkningens syfte har varit att ändra pågående markanvändning till annat än skogsbruk. Det innebär att anmälan egentligen inte ingår i populationen Föryngringsavverkningar.
2. Bortfall som beror på att inventeringen har förhindrats av olika orsaker. De avverkade objektens urvalssannolikhet kompenseras i efterhand utifrån bortfallsfrekvensen.

Improduktiv skogsmark

Statistiken från Riksskogstaxeringen påverkas endast marginellt av bortfall. Regelrätt bortfall av data är sällsynt, eftersom fullständigstester utförs både under fältinsamlingen och i senare steg. Uppgifter från enstaka provvytor och provträäd kan förloras, men det åtgärdas genom att provvytan ominventeras eller att data simuleras, genom att imputera värden från en annan fältinventerad provvyta som är "så lik som möjligt", med avseende på ett antal variabler, ägoslag och geografisk belägenhet.

2.2.5 Bearbetning

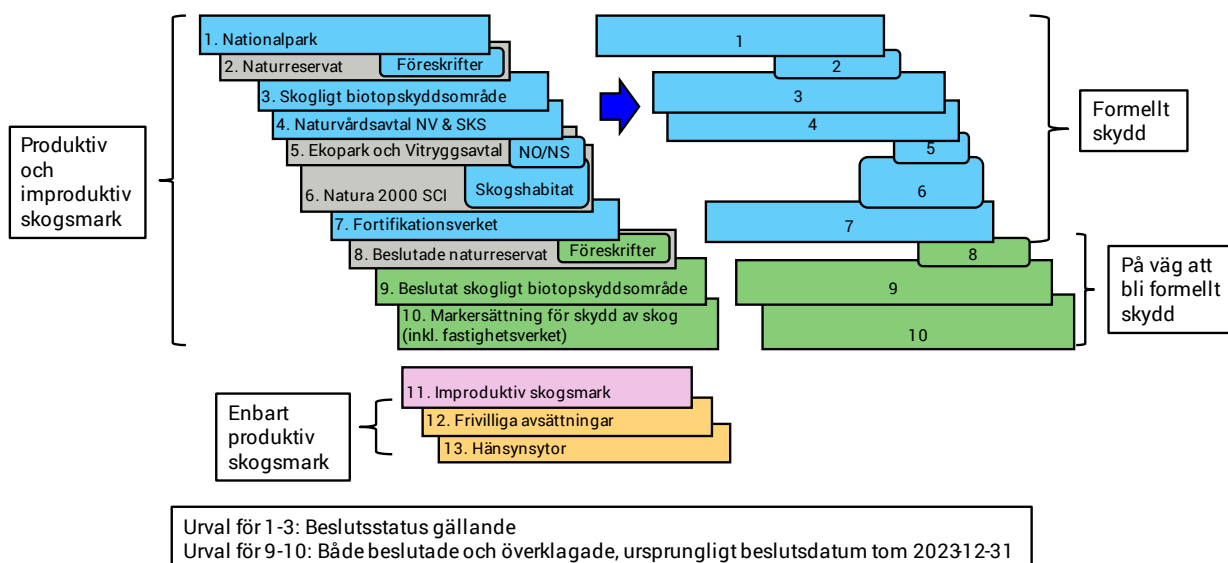
Där det är möjligt redovisas arealer både som produktiv skogsmark och som skogsmark totalt. Statistiken visar både totalareal inklusive överlapp med andra delmängder, och nettoarealer utan överlapp mellan delmängder. Överlapp har då reducerats enligt hierarkin i Figur 2.

Formellt skyddad skogsmark

Alla uppgifter bearbetas i GIS. En brist som ofta uppstår då är att data i olika skalnivåer och detaljeringsgrad ska sättas samman till en enhet. Exempel på brister som uppstår:

- NVR vektordata kopplas till NMD rasterdata. Rastret är dock mycket detaljerat, vilket minskar risken för brister.
- Skillnad i länsavgränsning i NVR jämfört med Lantmäteriets register/geodata Topografi 10. Det är framför allt äldre objekt i NVR som kan ha ytor som inte stämmer med fastighetskartan. Det rör sig endast om små arealer, vilket inte påverkar den statistik som publiceras.
- Olika metoder för arealberäkning. Val av referenssystem och beräkningsmetod påverkar resultatet. De avvikelser som kan uppstå är endast marginella och påverkar inte statistiken. Inom produkten används de metoder som anses ge bäst kvalitet utifrån tillgängliga datatyper, det vill säga rastning i SWEREF 99TM.

Figur 2. Exkludering av överlappande arealer skogsmark

Frivilliga avsättningar

Utöver hanteringen av bortfall och partiella bortfall förekommer problem med numerisk överrensstämmelse i enkätsvaren, vanligtvis att summan av de länsvisa uppgifterna inte motsvarar det värde som har angetts för riket. I sådana fall används summering av länsvisa uppgifter.

För det underlag som kommer in som heltäckande geodata görs GIS-analys för att ta bort arealer som överlappar formellt skydd och andra ägoslag än produktiv skogsmark utifrån NMD. Det görs för att anpassa materialet till Skogsstyrelsens definition av frivilliga avsättningar.

Hänsynsytor

Vid registrering sker såväl kontroller av giltiga värden som sambandskontroller för att minimera felkällor vid bearbetning.

Under 2020 genomgick beräkningsrutinerna för andelen hänsyn en uppdatering och kvalitetssäkring. Från och med 2020 sker beräkningarna i en kvalitetskontrollerad databas utan större manuellt arbete, vilket i sin tur minimerar osäkerhetsfaktorer. De nya rutinerna underlättar framtida kvalitetskontroller. När andelen hänsyn är beräknad behöver de kombineras med föryngringsavverkad areal från Riksskogstaxeringen, för att till slut ge en uppskattning av arealen lämnad hänsyn.

Vid beräkningen av 2023 års statistik har Skogsstyrelsen genomfört följande kvalitetsförbättrande åtgärder för statistiken över hänsynsytor:

- Helt ny skattning för slutavverkad areal 2020, vilket innebär att även hänsynsarealen revideras för åren 2020 till 2022. Denna revidering görs varje år. Den senaste skattningen av slutavverkad areal avser mittåret som är 3 år bakåt i tiden. Därefter antas slutavverkad areal vara densamma. När ny skattning görs året därpå, behöver alla de tre senaste åren revideras igen.

- SLU Riksskogstaxeringen har reviderat hela den historiska tidserien för slutavverkad areal. Då behöver även arealen hänsyn revideras. Revideringarna är små.
- Skattning av treårsmedelvärde för andelen hänsyn från och med mittåret 2016/17 har beräknats med nya data från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning. Tidigare var det senaste uppmätta värdet från 2014/2015. Det betyder att de mellanliggande åren har behövt knytas samman med en modelluppskattning. För åren efter 2018/2019 antas andelen hänsyn vara konstant. Det betyder att arealen hänsyn revideras för alla åren efter 2018/2019.

Improduktiv skogsmark

Att förebygga fel så tidigt som möjligt i dataflödet är en viktig grundprincip för Riksskogstaxeringen. Genom systemstöd undviks icke valida och orimliga variabelvärden, samt orimliga kombinationer mellan variabelvärden.

Fel som härrör från själva systemet är relativt sällsynta. Systemet för inventeringen utvecklas med metoder som bygger på automatiserade tester. Det gör att det i stor utsträckning betar sig som förväntat, även i mer komplexa situationer.

I kontorsmiljö utförs mer omfattande tester, där kvarstående fel som identifieras rättas. Dessutom finns fullständighetskontroller för att kunna komplettera saknade data. Genom spårbarhet kan allt insamlat data granskas och inget riskerar att försvinna på vägen.

Från datainsamlingen sker en årsvis överföring till systemet och databasen för flerårslagring. Där utförs fler tester och det insamlade materialet jämförs även med tidigare års data. De fel som hittas åtgärdas. Eftersom SLU i så hög utsträckning som möjligt identifierar och rättar fel, är tillförlitligheten på data hög. Loggar från feltester samt kontrollinventeringen kan i många fall ge en fingervisning om frekvensen på de fel som har nämnts ovan.

2.2.6 Modellantaganden

Formellt skyddad skogsmark

För naturreservat har endast de delar som har föreskrifter mot skogsbruk räknats som skyddade, i enlighet med lagstiftningen. Inom Natura 2000-områden (SCI) med utpekade skogshabitat, inkluderas endast de delar som karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskartan (NNK). Ekoparksavtal inkluderar enbart arealerna inom naturvårdsmål där skogen lämnas orörd eller naturvårdsmål med naturvårdande skötsel.

De olika skyddsformerna har lagts samman enligt prioritetsordningen i Figur 2, i syfte att exkludera överlappande ytor och därmed undvika dubbelräkning av arealer.

NMD 1.1 har använts för beräkning av formellt skyddad skogsmark, både avseende produktiv och total skogsmark. NMD 1.1 har även använts för att ta fram den totala arealen skogsmark, vid beräkning av andel formellt skyddad skogsmark, eftersom det har ansetts ge bättre kvalitet om samma register används i alla delar av beräkningen.

Definition av skogsmark

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i skogsvårdslagen, där trädhöjd på mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent ingår. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT). NMD har utvärderats mot fältinventerade punkter i RT och jämförts med skattade arealuppgifter för skog därifrån.

Överensstämmelsen mellan klassningen av skog i NMD och fältinventerade punkter i RT bedöms vara mycket bra. Jämförelser av den skattade skogsmarksarealen i RT och motsvarande areal i NMD stämmer bra på nationell nivå, men det finns variationer på länsnivå. När den skattade arealen av skogsmark i RT jämförs med NMD:s areal av skogsmark, har NMD 4 procent mindre skogsmark än RT, nationellt sett. Jämförs tilläggsinformation för produktivitet i ogeneraliserad version, har NMD 2 procent mindre produktiv skogsmark än RT, nationellt sett. Det finns större avvikelse på länsnivå.

NMD har använts sedan 2018 års statistik över formellt skyddad natur. Till och med 2017 års statistik användes Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige (KNAS) för beräkning av naturtyper. KNAS hade en avgränsning av skogsmark som var baserad på Lantmäteriets terrängkarta från 2000–2006. Även övriga naturtypsklasser i KNAS baserades på material och metoder med delvis annan definition.

Frivilliga avsättningar

För de frivilliga avsättningar där det har funnits tillgång till geodata, har överlappsanalyser gjorts mot formellt skydd och mot ägoslagskarteringen i NMD. Ytor som överlappar formellt skydd, annat ägoslag eller improduktiv skogsmark har tagits bort.

Arealuppgifter som har inhämtats via enkät, har behövt viss bearbetning för att hantera totala och partiella bortfall. Det har gjorts genom användning av hjälpdata, imputering av tidigare års svar eller via medelvärdesimputering från övriga svarande. Behovet av modellantaganden minskar för varje år, i takt med att uppgiftslämnarna inkommer med en mer komplett rapportering. Där det är möjligt revideras svaren för föregående år, när bättre data finns tillgänglig.

Arealen frivilliga avsättningar för icke-certifierade markägare har beräknats via skattning av icke-certifierad produktiv skogsmark multiplicerat med andel frivilliga avsättningar för denna grupp, vid uppföljningen för år 2010. Under 2018 genomfördes en ny undersökning, som sedan har använts för 2018 och framåt. Andelen frivilliga avsättningar för den icke-certifierade skogsmarken appliceras likadant på samtliga län och ägarkategorier.

Hänsynsytor

Statistiken avser rullande treåriga medelvärden. För att kunna samredovisa hänsynsarealer med de tre andra formerna har säsongnoteringen i tabeller och figurer förenklats. Normalt redovisas midsäsongen för ett treårsmedelvärde. Men i tabellerna med sammanhållen statistik finns behov

av att ange enbart ett årtal. Det blir då det första årtalet i midsäsongen som visas. Till exempel avser 2017 egentligen säsongerna 2016/2017, 2017/2018 och 2018/2019.

Med data från Polytax-inventeringen och hänsynsuppföljningen skattas andelen hänsyn, det vill säga arealen hänsyn i relation till förnygrings-avverkad areal. De skattade andelarna hänsynsytor kombineras sedan med statistik om avverkad areal från Riksskogstaxeringen, för att ge en hänsynsareal.

Till årets statistik har en helt ny skattning av treårsmedelvärde med mittår 2018/2019 beräknats, med nya data från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning. Före treårsmedelvärdet med mittåret 2016/2017, hade det senaste medelvärdet mittåret 2014/2015. Det betyder att de mellanliggande åren har behövt knytas samman med en modelluppskattning. För åren efter 2018/2019 antas andelen hänsyn vara konstant. Det betyder att arealen hänsyn revideras för alla åren efter 2018/2019.

För att kunna ge en uppskattning om det senaste året har utvecklingen av hänsynsarealen hållits konstant från det senaste skattade värdet, midsäsongen 2018/2019. Med det menas att samma andel hänsyn som tidserierna har slutat på, har återanvänts tillsammans med nya skattningar av avverkad areal från Riksskogstaxeringen. Det har kunnat användas fram till treårsmedelvärdet med säsongen 2019/2020. Därefter saknas statistik om slutavverkad areal och de senaste hänsynsarealerna adderas fram till 2023. Dessa senaste tre år av adderingar revideras sedan i kommande beräkningar, när ett nytt treårsmedelvärde för avverkningsstatistik finns tillgängligt. Om Riksskogstaxeringen reviderar tidigare skattningar för slutavverkad areal, behöver även skattningar för arealen hänsyn, som presenteras här, revideras.

Tidserien för skattningarna från Polytax-inventeringen har sin början kring år 2000. I de ackumulerade värden som redovisas, ingår en uppskattning av hänsynen som lämnats från 1993 fram till dess att skattningar från Polytax tar vid. Det gjordes tre enskilda utredningar där hänsynen inventerades; 1993, 1995 och 1997. För de mellanliggande åren har medelvärden av andelen hänsyn skapats. Inventeringarna från 1993 och 1995 inkluderade dock bara hänsynsytor som var mindre än 0,5 ha. Det gör att hänsynsarealen är underskattad för perioden 1993 till 1996.

Ingen separat tidserie utan överlapp kan skapas för hänsynsarealen, eftersom inventeringar är baserade på ett stickprov och det finns inte geografiska data för samtliga årtal och hänsynsytor. Hänsynen inventeras vid förnygrings-avverkning på produktiv skogsmark och därför bör inga överlapp finnas mot formellt skyddad mark eller improduktiv skogsmark. En uppskattning av överlapp mot frivilliga avsättningar gjordes i arbetet med skogliga konsekvensanalyser (SKA15), som visade att det fanns överlapp på motsvarande 1,6 procent av den avverkade arealen. Det motsvarar nästan 3 000 hektar, vid en avverkad areal på 185 000 hektar. Studien gjordes på data som fanns för årtalen 2008 till 2012 från Polytax. Därför finns inte tillräckligt underlag för att kunna säga hur överlapp för hela tidserien ser ut.

Improduktiv skogsmark

Den totala arealen skogsmark, liksom produktiv och improduktiv skogsmark, skattas av Riksskogstaxeringen.

För att ta bort arealer som överlappar formellt skydd, har SLU beräknat den improduktiva skogsmarkens andel av total skogsmark inom formellt skydd, med NMD 1.1 som underlag. Det är samma underlag som har använts för beräkning av formellt skyddad skogsmark. Andelen har multiplicerats med skattningen av total areal improduktiv skogsmark enligt Riksskogstaxeringen. Det ger arealen improduktiv skogsmark inom formellt skydd. Därefter har den totala skattningen av total areal improduktiv skogsmark enligt Riksskogstaxeringen reducerats med areal improduktivt inom formellt skydd. Beräkningen har utförts länsvis och ovan/nedan fjällnära gränsen. Därefter har regionernas och hela landets sammanlagda och ej överlappande areal beräknats.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik redovisas för formen hänsynsytor i rapportens diagram 1.4, rapportår 2014 – 2018 och 2019 – 2023. Det är oklart om definitiva uppgifter kommer att beräknas för dessa år.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken har framställts vid olika tidpunkter hos de myndigheter som levererar statistiken till SCB. SCB:s sammanställning av statistiken, plus dokumentation och administration, uppgår till cirka en månads arbetstid. Huvuddelen av arbetet görs dock inom de fyra enskilda statistikprodukter, vars resultat återpubliceras i den här samlingsprodukten.

Formellt skyddad skogsmark

Framställningen av statistik inleds i februari/mars, året direkt efter referensdatum. Indata och statistiska värden levereras till SCB under april månad. Det ger en framställningstid på cirka en månad. Arbetet leds av Naturvårdsverket och SCB.

Frivilliga avsättningar

Publicering sker i maj och avser föregående år, vilket ger en framställningstid på fem månader. Arbetet görs av Skogsstyrelsen.

Hänsynsytor

Framställningstiden är 6 månader. Arbetet görs av Skogsstyrelsen.

Improduktiv skogsmark

Datainsamlingen görs under sommarhalvåret, från maj till och med september. Kontroller av data, beräkningar av volymer, tillväxt med mera, är normalt klara vid årsskiftet och statistiken publiceras normalt i maj månad året efter det att datainsamling har gjorts för det sista ingående året som redovisas. Arbetet görs av SLU Riksskogstaxeringen.

3.2 Frekvens

I enlighet med regeringsuppdrag N2018/04159/SK ska statistiken årligen sammanställas. Publicering ska ske senast den sista juli varje år.

Statistiken inom alla fyra former framställs och publiceras årligen. Det är årlig och intermittent insamling av data, beroende på register och undersökningsform.

Formellt skyddad skogsmark

Årlig insamling av data och presentation av statistik.

Frivilliga avsättningar

Årlig och intermittent insamling av data, beroende på typ av markägare. Statistik presenteras årligen.

Hänsynsytor

Intermittent insamling av data. Statistik presenteras årligen.

Improduktiv skogsmark

Årlig insamling av data och presentation av statistik.

3.3 Punktlighet

Statistiken med referensår 2023 publicerades vid den planerade tidpunkten, den 27 juni 2024.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultaten från undersökningarna presenteras i rapport med serienummer MI41. Till och med referensår 2019 publicerades statistiskt meddelande med serienummer MI41. Resultaten finns även inlagda i Statistikdatabasen på SCB och sammanfattas i en statistiknyhet. Allt publicerat material finns tillgängligt på SCB:s webbplats, produktsidan www.scb.se/MI0605.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Naturvårdsverket

Mer information om Skyddad natur finns på Naturvårdsverkets webbplats. <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/skyddad-natur/>

Kartverket Skyddad Natur

Naturvårdsverkets webbkarta Skyddad natur är ett verktyg för att hitta skyddade områden i en viss kommun eller län, statistik för enskilda objekt med specifika syften, beslutsmyndigheter eller årtal för bildande.

Informationen kommer från det nationella naturvårdsregistret och databasen över Sveriges Natura 2000-områden, samma källor som ligger till grund för statistiken över Skyddad natur.

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om bland annat biotopskyddsområden och naturvårdsavtal på skogsmark.

<https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/>

Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU

SLU producerar och publicerar officiell statistik om Sveriges skogsmark, inom undersökningen Riksskogstaxeringen.

<https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/riksskogstaxeringen/>

4.3 Presentation

I rapporten finns diagram, tabeller, kartor och beskrivande text.

Statistiknyheten är en sammanfattning av text och statistik i rapporten, utifrån vad som anses vara mest intressant för allmänhet och media. I

Statistikdatabasen publiceras årligen återkommande statistik i tidsserier.

Excelfiler med detaljerade uppgifter om formellt skyddad skogsmark publiceras på SCB:s webbplats.

4.4 Dokumentation

Ytterligare dokumentation finns i ett eget avsnitt av rapporten, *Kort om statistiken*. Dokumentation av SCB:s arbete med framställning av statistiken finns i dokumentet *Statistikens framställning*. Information om delmängdernas framställning och kvalitet finns på de ansvariga myndigheternas webbplatser, se länkar i avsnitt 4.2 *Möjlighet till ytterligare statistik*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

SCB strävar efter att vara så tydliga som möjligt med vad statistiken avser, samt vilka källor och definitionen som har använts, via text i fotnoter, tabeller och analyser.

Statistik avseende tidigare år har reviderats, enligt punkterna nedan.

Jämförelser över tid ska inte göras med äldre rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas:

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0605/SkyddSkogFrivillig/

- Frivilliga avsättningar: Reviderat 2020 till 2022.
- Hänsynsytor: Mindre förändringar utifrån SLU Riksskogstaxeringens revideringar av slutavverkad areal. Berör referensåren 2018 till 2022.
- Improduktiv skogsmark, reviderat 2021 och 2022. Eftersom SLU:s statistik avser femårsmedelvärden, blir det en eftersläpning på två år för statistiken över improduktiv skogsmark. Samma värden presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden med de andra tre formerna i statistiken.

5.1 Jämförbarhet över tid

Fotnoter vid tabeller och diagram anger om faktorer som påverkar kvaliteten över tid ska tas i beaktande.

Formellt skyddad natur

Inför produktionen av 2020 års statistik utkom i en ny version av NMD (NMD 1.1). Förändringar i den nya versionen var:

- Delar av Norrlands inland och fjällnära områden har i tidigare version av NMD (1.0) saknat data från laserskanning. Där data saknades gjordes indelningen av marktyp och skogsmark utifrån Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige (KNAS) som har en avgränsning av skogsmark baserad på Lantmäteriets topografiska karta. NMD 1.1 har kompletterats med data från laserskanning och därmed har den generaliserade skogsavgränsningen från topografiska kartan kunnat ersättas av mer exakta data. Det har inneburit att arealen skogsmark är mindre i dessa delar.
- Justeringar i hela Sverige avseende klassning av produktiv skogsmark. I fjällregionen har den produktiva skogsmarken minskat, medan den har ökat i andra delar av landet. På nationell nivå har den produktiva skogsmarken ökat något.
- Justering av våtmarksavgränsningen i delar av norra Sverige.

För mer detaljerad beskrivning av vilka områden som berörs av förändringarna mellan version 1.0 och version 1.1 hänvisas till NMD:s produktbeskrivning.

NMD 1.1 har använts från och med produktionen av statistik över formellt skyddad skogsmark 2020-12-31. Förändringarna ger en kvalitetshöjning av den statistik som beskriver naturtyper inom skyddad natur, där bland annat statistik över formellt skyddad skogsmark ingår. Påverkan på statistiken var:

- Skillnad i arealer för naturtyper i nordliga och fjällnära delar av Sverige, framför allt i Norrbottens län. Det påverkar samtliga naturtyper, men framför allt de som är vanligt förekommande i den här delen av landet. Generellt minskar arealen skogsmark, samtidigt som våtmarker ökar i areal.
- Förändringar i statistik över produktiv och improduktiv skogsmark. För hela landet sammanslaget visar statistiken en ökning av produktiv skogsmark, med påföljande minskning av improduktiv skogsmark. På regional nivå kan statistiken visa andra resultat.

Som användare av statistiken är det viktigt att vara medveten om den här kvalitetsförbättringen och skilja på faktisk förändring och förändring som beror på registerförbättringar.

Ytterligare en faktor påverkar jämförelser över tid, från och med 2020, är den rättning som gjordes i NVR avseende naturreservat som saknar restriktioner mot skogsbruk, vilket i praktiken innebär att skogsbruk är tillåtet inom området. I tidigare publicerad statistik hade den marken felaktigt klassats som skyddad från skogsbruk. Rättningen påverkade framför allt den regionala statistiken över formellt skyddad skogsmark, omfattande 3 000 till 5 000 hektar i framför allt Stockholms och Södermanlands län.

Statistik över markägare beräknas med hjälp av Naturvårdsverkets markägarkarta. Från och med 2023 års version av geodata saknas uppgifter om Fortifikationsverkets markinnehav. Det hamnar därmed i kategorin

Utanför Markägarkartan, tillsammans med privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1 000 hektar skogsmark. Tidigare har Fortifikationsverkets arealer redovisats i kategorin Fastighetsverket och övriga statliga myndigheter.

Frivilliga avsättningar

Jämförbarheten över tid är god och mer tillförlitlig för åren 2018 och framåt. Till undersökningen 2018 ändrades definitionen, genom att kriteriet minst 0,5 hektar per avsättning togs bort. Det ledde till en ökning av arealskattningen med cirka 20 000 ha.

För undersökningarna 2010 och 2016 användes ett undersökningsresultat, att 2,3 procent av den icke-certifierade arealen var frivilliga avsättningar. 2018 genomfördes en ny undersökning där resultatet var 3 procent. Den andelen används i statistiken från och med 2018.

Uppgiftslämnare gör löpande förändringar i sin interna registerhållning av skogsmarken och de frivilliga avsättningarna. Vid mer detaljerad redovisning är det inte säkert att tidigare rapportering kan revideras på liknande sätt. Förändringar mellan enstaka år, särskilt per län eller ägarkategori, är därför mer osäkra än mer trendmässig jämförelse som inkluderar flera årtal.

I samband med publiceringen av statistiken för 2023 har revidering gjorts för åren 2020 till 2022. Orsaken till det är en tidigare överskattning av de frivilliga avsättningarna, som nu har korrigerats. Det innebär att arealerna har sänkts för åren 2020, 2021 och 2022. Sammantaget rör revideringen cirka 12 000 hektar, vilket motsvarar 1 procent av den totala arealen frivilliga avsättningar.

Hänsynsytor

God jämförbarhet över tid, om beaktande tas till att värden för vissa år är preliminära och att kontinuerliga revideringar av äldre uppgifter görs, utifrån SLU riksskogstaxeringens tidsserie över slutavverkad areal.

Improduktiv skogsmark

Förändringar i statistiken över den totala arealen improduktiv skogsmark är inte statistiskt signifikanta. De minskande arealerna improduktiv skogsmark utanför formellt skydd i rapportens Diagram 1.4 är en konsekvens av att arealen improduktiv skogsmark inom formellt skydd ökar. Av den anledningen redovisas inga tillkomna arealer improduktiv skogsmark i rapportens tabeller 1.4, 1.5 och 1.6.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

De fyra formerna skiljer sig åt avseende:

- juridik, innebörd och varaktighet
- metod för insamling av indata
- möjlighet att reducera överlapp mellan former och undvika dubbelräkning av arealer
- kvalitet och upplösning i dataunderlag

Med anledning av dessa skillnader, samt att statistiken inte är värderad i relation till nationella eller internationella mål, kan summeringar av de fyra

formerna vara missvisande. I den officiella statistiken summeras de därför inte.

Skogsstyrelsens statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om de biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som myndigheten tecknar med skogsägare. Följande faktorer leder till en skillnad mellan Skogsstyrelsens och SCB:s statistik:

- SCB:s statistik utgår från gällandedatum (laga kraft) för objekten. Skogsstyrelsen använder beslutsdatum och inkluderar därmed fler objekt och arealer än SCB, trots om samma referensdatum används.
- SCB:s statistik inkluderar vitryggs- och ekoparksavtal, samt naturvårdsavtal tecknade med kommuner och länsstyrelser. Det ingår inte i Skogsstyrelsens statistik.
- Beräkning av arealer görs med olika metoder. Skogsstyrelsen baserar sin arealuppgift på information i register, medan SCB gör egen areaberäkning med hjälp av geodata.
- SCB räknar bort överlappande arealer. Det gör inte Skogsstyrelsen.

Tabell 2. Orsak till skillnad i statistik över biotopskyddsområden och naturvårdsavtal

Typ av orsak	SCB	Skogsstyrelsen
Tidpunkt	Gällande/Laga kraft	Beslutsdatum
Beräkning av arealer	Geodata	Arealer i register
Överlappsanalys	Ja	Nej
Ingår ekoparker och vitryggsavtal	Ja	Nej
Ingår avtal med kommuner och länsstyrelser	Ja	Nej

Markägare, klassificeringar i statistiken

Statistik över markägare redovisas för formerna formellt skydd, frivilliga avsättningar, och hänsynsytor. Klassificeringen av markägare skiljer sig åt mellan formerna, beroende på att olika dataunderlag har använts i bearbetningen. Information om markägare inom formellt skydd hämtas från Naturvårdsverkets register Markägarkartan. Markägare för frivilliga avsättningar och hänsynsytor hämtas från Skogsstyrelsens register. Följande två tabeller beskriver vad som ingår i statistikredovisningen för formellt skyddad skogsmark (baserad på Markägarkartan) respektive frivilliga avsättningar och hänsynsytor (baserade Skogsstyrelsens data).

Tabell 3. Kategorier markägare inom statistik över formellt skyddad skogsmark

Redovisning i rapportens Diagram 2.8 och Tabell 2.7

Namn på kategori	Innehåll
Aktiebolag, exklusive Sveaskog	Samtliga aktiebolag som taxerar för minst 1 000 hektar skogsmark, exklusive bolag tillhörande koncernen Sveaskog.
Sveaskog	Bolag tillhörande koncernen Sveaskog.
Statliga verk och myndigheter	Statliga verk och myndigheter, exklusive Fortifikationsverket.
Övriga	Allmänings- och besparingsskogar Svenska kyrkan och andra trossamfund

	Kommuner
	Regionala naturvårdsstiftelser
	Regioner
	Övriga (Handelsbolag, Kommanditbolag, gemensamhetsskogar, stiftelser, fonder och föreningar)
Utanför Markägarkartan	Fastigheter med oklassificerad ägarkategori (Fortifikationsverket)
	Privata skogsägare: Fysiska personer, dödsbon
	Markägare som taxerar för mindre än 1 000 hektar skogsmark

Tabell 4. Kategorier markägare inom statistik över frivilliga avsättningar och hänsynsytor
Redovisning i rapportens Tabell 3.2 och Diagram 4.3

Namn på kategori	Innehåller
Enskilda	Fysiska personer, dödsbon
	Bolag som inte är aktiebolag
Övriga*	Svenska statliga myndigheter, fonder, stiftelser, med mera, i vars uppdrag ingår att förvalta statlig svensk skogsegendom. Inklusive Fortifikationsverket
	Statsägda aktiebolag, vars aktier till mer än 50 procent förvaltas av svenska Regeringskansliet. Inklusive Sveaskog AB.
	Övriga allmänna ägare: Svenska kommuner, regioner, regioner, samt av dessa ägda aktiebolag (mer än 50 procent av aktierna), stiftelser, fonder, med mera.
	Privatägda aktiebolag, som inte är statsägda och inte heller av kommuner eller regioner ägda aktiebolag enligt definitionen under Övriga allmänna ägare.
	Övriga privata ägare: Religiösa samfund inklusive Svenska kyrkan, stiftelser, fonder, ekonomiska och ideella föreningar, bysamfälligheter, gemensamhetsskogar, allmänningar, besparingsskogar, pensionsfonder, häradsallmänningar, med mera.

*I statistiken över frivilliga avsättningar görs även särredovisning av Sveaskogs arealer.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Begrepp inom statistiken skiljer sig åt beroende på i vilket sammanhang och syfte som statistiken har tagits fram. Därför är det viktigt att förstå och vara uppmärksam på vilka definitioner som används och vilka sammanhang de avser. Dessa begrepp är viktiga att känna till i användningen av statistiken:

Tabell 3. Relationer mellan begrepp i statistiken

Naturresevat med gällande/laga-kraft- vunnet beslut	Arealer för markersättning/marklösen för bildande av naturresevat
Arealer med föreskrifter mot skogsbruk	Areal utan föreskrifter mot skogsbruk
Skyddad skogsmark totalt	Skyddad produktiv skogsmark
Skyddad natur ovan gränsen för fjällnära skog	Skyddad natur nedanför gränsen för fjällnära skog
Överlapp mellan skyddsformer. Inom samma skyddsform eller mellan olika skyddsformer. Natura 2000 överlappar ofta nationalparker eller naturresevat.	

5.4 Numerisk överensstämmelse

Arealer redovisas avrundat till jämna 100-tal. Summeringar är beräknade på icke avrundade värden. Avrundade värden kan därför inte summeras till korrekta värden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

SCB:s statistik över skyddad natur ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För den gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

SCB gör ingen egen direktinsamling av data till denna undersökning. Statistiken bygger på statistik producerad av andra myndigheter. Gallring av uppgifter är därför inte aktuellt för SCB:s del.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte för de undersökningar som statistiken baseras på.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken används som underlag för att beräkna *Forest Available for Wood Supply* vilket rapporteras regelbundet vart femte år, till det pan-Europeiska samarbetet Forest Europe. SCB ansvarar inte för rapporteringen.

Statistiken används i SCB:s uppföljning av Agenda 2030, indikatorer för biologisk mångfald inom mål 15. Redovisningen görs inom ramen för ett regeringsuppdrag.

F Historik

Statistiken redovisades för första gången 2019, som en sammanhållen statistik för de fyra formerna formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid förnygringsavverkning och improduktiv skogsmark. Den skapades som en del i ett regeringsuppdrag som pågick under 2018 och 2019, där Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och SCB gavs uppgiften att utarbeta en sammanhållen statistik för

skogsmark.⁴ Delar av statistiken hade publicerats innan regeringsuppdraget startades, men hade under några år haft en paus i produktionen.

För referensår 2018 och 2019 publicerades statistiken i statistiska meddelanden (SM). För referensår 2020 övergick SCB till ett eget rapportformat, med anledning av att SM-mallen avvecklades på myndigheten.

För referensår 2020 utökades statistiken med den regionala indelningen ovan/nedan fjällnära gränsen per län, för statistik över formellt skyddad skogsmark.

Inför arbetet med statistik avseende 2020 genomgick alla fyra ingående undersökningar stora kvalitetshöjande åtgärder i beräkningsmetoder och registerdata.

Löpande revideringar har gjorts bakåt i tiden för statistik över frivilliga avsättningar och hänsynsytor, i takt med att indata har ökat i kvalitet. Statistik över hänsynsytor revideras också när SLU Riksskogstaxeringen reviderar den historiska tidserien för slutavverkad areal.

Från och med publiceringen av 2021 års statistik görs löpande revidering av de två senaste årens värden för improduktiv skogsmark. Det beror på att SLU:s statistik avser femårsmedelvärden och därmed ger en eftersläpning, när redovisningen ska passa tillsammans med övriga tre delmängders senaste referensår. Samma värden presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden. Det innebär att 2023 års värden egentligen avser femårsmedelvärdet 2019 till 2023, med mittenår 2021. Mittenåret används i SLU:s egen statistikredovisning och tillämpas för de senaste tre åren i redovisningen av FFHI. När 2023 års statistik publicerades reviderades värden för 2021 och 2022.

Statistiken över formellt skyddad skogsmark per typ av markägare kompletteras med en variabel som visar andel formellt skyddad skogsmark av markägares totala skogsmarksareal.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Karin Hedeklint, Linus Rispling
E-post	mark.vatten.gis@scb.se
Telefon	010 479 50 00

⁴Regeringsbeslut N2018/04159/SK ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”
Regeringsbeslut N2019/01826/SMF – N2019/00866/SMF ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”